

земный огнь, кой-то и днесь еще гори и тлѣе вжтрѣ у земї-тѣ. Оныя силны пâры и газове, кон-то ся отпущали отъ силнї-тѣ горящинѣ на подземный огнь, надвигнжали сж сухї-тѣ земї надъ морскї-тѣ поверхнинѣ тогава, когда-то земна-та кора еще была тѣнка, та не могла да ся опре на подземны-ты силы, както что ся опира днесь, когда-то е много дебела и тврьда. И доклѣ така въ еднѣ странѣ ся подвигали новы высочины и планины, въ другѣ странѣ пакъ тын ся слѣгали и снижвали, та море-то ся разливало тамъ, дѣ-то по-прѣди было сухо и така стаяли голѣми потопи по земї-тѣ.

ТРЯСАВИЦЫ.

Земетрясеніе или трясавица е онова страшно явеніе, отъ кое-то всякой потреперва, когда-то земя-та съ голѣмѣ или малкѣ силж ся расклати та ся люлѣе като на водны вѣлни или ся врѣти като у вирь. Трясавицы-ты по нѣкогда бывать така силны, что-то подхвъргать на горѣ хора-та и другы нѣчта по земї-тѣ, цѣли градове ся съсыпватъ, земя-та нѣйдѣ ся слѣгне, а другадѣ ся надвигне. Прѣди да ся потрясе обыкновено ся чюе подъ земї-тѣ нѣкакво си бухтеніе; нѣ пакъ всякога не става трясавица, когда-то ся чюе подземно бученіе, па и безъ да бухти подъ земї-тѣ може да ся случи трясавица.

Нѣкогда земя-та ся трясе само на едно мѣсто, а нѣкогда пакъ ся усѣща трясавица надльжь и наширь по много мѣста; така трясавица-та, коя-то въ 1755 л. съсипа столицѣ-тѣ на Португаліѣ, Лисабонѣ, та вжтрѣ въ нѣколко минуты направи града на прахъ и зарови до 30,000 жители, усѣтила ся по-повече-то страны у Европѣдори до сѣверны-ты крайморія, и камъ западъ дори до Канадж и до Антилскы-ты островы у Америкѣ; по бани-ты у Чесско отъ тжѣ трясавицѣ за чясь сж иззатворили устие-то, па послѣ веднага пакъ блыкнжало изъ тѣхъ вода съ растопенї желѣзнѣ рудж; у Кадиксъ море-то ся было подвигнжало до 20 метра высоко. Мѣста близу до огнемѣтны планины особенно сж злочесты и много тяглить отъ трясавицы, кон-то, нѣкогда дойде година, да ся повторять чисто; така въ 1783 л. цѣлѣ годинѣ ставали трясавицы по Италіѣ, особенно по Сицилії и Калибрії, та пострадали до 400 градове и села, отъ кон-то един